

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 10 kap. 3 § lagen om offentlig arbetskraftsservice och 7 kap. 8 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås ändringar i lagen om offentlig arbetskraftsservice och lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Den ersättning för resekostnader och övriga kostnader för uppehälle som betalas till dem som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, vissa andra arbetskraftspolitiska åtgärder eller i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte skall enligt propositionen höjas från 7 till 8 euro. Om en studerande deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utanför sin pendlingsregion

eller hemkommun, betalas under vissa förutsättningar förhöjd ersättning för uppehälle. I propositionen föreslås att den förhöjda ersättningen för uppehälle skall höjas från 14 till 16 euro.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2004 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2004.

MOTIVERING

1. Nuläget och föreslagna ändringar

1.1. Hur arbetsmarknadsstödsystemet skall utvecklas

Enligt det regeringsprogram som statsminister Matti Vanhanens regering har omfattat skall tyngdpunkten i arbetsmarknadsstödet läggas om från passivt stöd till aktivt stöd. Regeringsprogrammet innehåller flera åtgärder genom vilka man försöker aktivera arbetsmarknadsstödet och särskilt försöker minska den strukturella arbetslösheten. Åtgärderna är följande:

-arbetsmarknadsstödet ersättning för uppehälle utvecklas till ett aktiveringstillägg och möjligheterna att delta i åtgärder utökas.

-en modell utvecklas som förutsätter att en

person som har varit arbetslös en viss tid måste delta i aktiveringsåtgärder för att få arbetsmarknadsstöd och aktiveringsåtgärderna görs effektivare; systemet får inte införas innan man har försäkrat sig om att aktiveringsåtgärderna är tillräckliga,

-behovsprövningen i anslutning till arbetsmarknadsstödet lindras vad som gäller mäkens inkomster,

-den redan existerande service och nya service som är avsedd för de mest svårsysselsatta samt resurserna för denna service koncentreras till utvecklingscentraler för arbetskraften,

-olika finansieringsmodeller mellan kommunerna och staten undersöks, modeller med vilkas hjälp kommunerna sporras att effektivt åtgärda arbetslösheten; eventuella reformer genomförs på ett för olika kommuner neutralt sätt.

Regeringens avsikt är att beredningen av ovan nämnda åtgärder skall ske i ett enda sammanhang och att behövliga propositioner avläts till regeringen under denna regeringsperiod. Enligt regeringsprogrammet skall de två sistnämnda åtgärderna beredas som en del av ett tväradministrativt sysselsättningsprogram.

När arbetsmarknadssystemet utvecklas, är det centrala målet att sporra och stöda de arbets sökande till att själva vara aktiva och att i högre grad än tidigare delta i åtgärder som förbättrar deras färdigheter på arbetsmarknaden. För att dessa mål skall nås måste de arbets sökande få bättre ekonomiska möjligheter att stå för de resekostnader och övriga kostnader för uppehållet som dessa åtgärder medför. I syfte att förbättra de arbetslösas ekonomiska möjligheter att delta i synnerhet i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, vill regeringen utan dröjsmål börja utveckla arbetsmarknadsstödet ersättning för uppehälle till ett aktiveringstillägg. I första skedet har man inte för avsikt att ändra ersättningens struktur och förutsättningarna för att få denna ersättning, men vill höja nivån på ersättningen. Nivåförhöjningen gäller också dem som har rätt till arbetslöshetsdagpenning, med andra ord personer som under sin tid som arbetslösa har rätt till sådan grunddagpenning eller inkomstrelaterad dagpenning som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Ersättningen för uppehälle till dem som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte höjs på motsvarande sätt.

1.2. Ersättning för uppehälle

I 10 kap. lagen om offentlig arbetsservice (1295/2002) bestäms hur en studerande får ersättning för kostnaderna för sitt uppehälle för den tid som studeranden deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och andra sådana arbetskraftspolitiska åtgärder under vilka han eller hon inte befinner sig i anställningsförhållande till den som ordnar åtgärden. Om ersättningen för uppehälle och förutsättningarna för att beviljas sådan ersättning bestäms i 10 kap. 3—7 §.

Rätt till ersättning för uppehälle har den som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och som för utbildningstiden får utbild-

ningsstöd enligt 9 kap. i nämnda lag eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). En person som får arbetsmarknadsstöd och deltar i arbetspraktik eller arbetslivsträning har också rätt till ersättning för uppehälle under de förutsättningar som bestäms i lagen om offentlig arbetskraftsservice. Till dem som får utbildningsstöd som förtjänststöd betalas ersättningen för uppehälle av respektive arbetslöshetskassa. Till dem som får arbetsmarknadsstöd eller utbildningsstöd som grundstöd utbetalas ersättningen för uppehälle av Folkpensionsanstalten.

Enligt 10 kap. 6 § lagen om offentlig arbetskraftsservice kan ersättning för uppehälle också beviljas enligt prövning. Arbetskraftsbyrån kan bevilja ersättning för uppehälle till den som deltar i arbetsprövning som ordnas på arbetsplatsen, till en mottagare av sysselsättningsstöd som deltar i arbetslivsträning och till den som deltar i jobbsökarträning. Om ersättning för uppehälle enligt prövning bestäms närmare i 6 kap. statsrådets förordning om förmåner som hör till offentlig arbetskraftsservice (1346/2002). Ersättning för uppehälle enligt prövning utbetalas av arbetskrafts- och näringscentralerna.

Ersättningen för uppehälle kan också betalas till förhöjt belopp, om en person deltar i en arbetskraftspolitisk åtgärd som ordnas utanför hans eller hennes pendlingsregion. Rätt till förhöjd ersättning för uppehälle har under vissa förutsättningar också en person som deltar i en åtgärd som ordnas inom hans eller hennes pendlingsregion, men utanför hemkommunen. Förhöjd ersättning för uppehälle kan dessutom betalas till en handikappad person som deltar i en arbetskraftspolitisk åtgärd i sin hemkommun, om handikappet medför särskilda resekostnader eller andra kostnader för uppehälle.

Enligt 10 kap. 3 § 1 mom. lagen om offentlig arbetskraftsservice är ersättningen för uppehälle 7 euro om dagen. Enligt paragrafens 2 mom. betalas i förhöjd ersättning för uppehälle 14 euro per dag. Enligt 7 kap. 8 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas till en mottagare av arbetsmarknadsstöd som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte 7 euro för varje dag som den arbetslöse deltar i verksamhet enligt den akti-

veringsplan som avses i 2 kap. 5 § lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001).

I lagförslaget föreslås att nivån på ersättningen för uppehälle skall höjas från 7 euro till 8 euro per dag. På motsvarande sätt föreslås att ersättningen för uppehälle skall höjas från 14 till 16 euro per dag. Dessutom föreslås en teknisk korrigerings av den bestämmelse i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som hänvisar till att ersättning för uppehälle kan betalas för den tid som arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte pågår.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

De ersättningar för uppehälle som betalas enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice finansieras i sin helhet av staten. Staten finansierar också i sin helhet de ersättningar för uppehälle som betalas till mottagare av arbetsmarknadsstöd för den tid som dessa deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Om ersättningarna för uppehälle höjs på det sätt som föreslås i propositionen, stiger statens utgifter för år 2004 med sammanlagt 9,63 miljoner euro.

Största delen av ersättningarna för uppehälle betalas till studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning. Enligt en beräkning kommer ersättning för uppehälle under år 2004 att betalas för 6160 000 dagar och förhöjd ersättning för uppehälle för 540 000 dagar. Nivåförhöjningen ökar således behovet av anslag för studiesociala förmåner med 7,24 miljoner euro. Höjningen av ersättningen för uppehälle till dem som deltar i arbetspraktik, arbetslivsträning och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ökar dessutom utgifterna för arbetsmarknadsstödet med 1,8 miljoner euro.

Nivåförhöjningen av ersättningen för uppehälle enligt prövning medför tilläggsutgifter på 590 000 euro. Största delen av de ersättningar för uppehälle som beviljas enligt prövning betalas för den tid som en person deltar i jobbsökarträning och arbetsprövning på arbetsplatsen. Under år 2004 deltog uppskattningsvis ca 40 000 personer i jobbsökar-

träning, som varade i genomsnitt 7 dagar, och 10 000 deltog på motsvarande sätt i arbetsprövning.

Ersättningen för uppehälle är skattefri och i andra förmånssystem, såsom t.ex. i utkomstskyddet för arbetslösa, betraktas den som s.k. prioriterad inkomst. En höjning av ersättningen ökar följaktligen inte avkastningen av skatter och avgifter och minskar inte heller övriga utgifter för förmåner.

Till den som får utkomststöd och som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte betalas för varje dag som personen deltar i verksamheten en sysselsättningspenning som är lika stor som ersättningen för uppehälle enligt 10 kap. 3 § 1 mom. lagen om offentlig arbetskraftsservice. Sysselsättningspenningen betalas förhöjd med iakttagande av vad som i 10 kap. 3 § 2 mom. lagen om offentlig arbetskraftsservice bestäms om beloppet av förhöjd ersättning för uppehälle till studerande som deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning och om förutsättningarna för att erhålla sådan. Hänvisningen till lagen om offentlig arbetskraftsservice medför att höjningen av ersättningen för uppehälle återspeglar sig i sysselsättningspenningens belopp. En höjning av sysselsättningspenningens nivå ökar under år 2004 kommunernas utgifter för utkomststödet med uppskattningsvis 210 000 euro.

3. Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid arbetsministeriet, i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet. De centrala arbetsmarknadsorganisationerna har hörts om propositionen. Dessutom har man hört Finlands Kommunförbund, Folkpensionsanstalten samt Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.**Lag****Om ändring av 10 kap. 3 § lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 10 kap.
3 § 1 och 2 mom. som följer:

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehälle

3 §

Rätt till ersättning för uppehälle

Studerande har rätt att få 8 euro per dag i ersättning för uppehälle som ersättning för de resekostnader och övriga kostnader för uppehälle som föranleds av deltagandet i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Om en studerande deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utanför sin pendlingsregion, betalas i förhöjd ersättning för uppehälle 16 euro per dag. Rätt till förhöjd ersättning för uppehälle har också en studerande

1) som inom sin pendlingsregion deltar i utbildning som ordnas utanför hans eller hennes hemkommun,

2) som åsamkas inkvarteringskostnader på grund av deltagande i utbildning, och

3) som uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.
Lagen tillämpas på ersättning för uppehälle som hänför sig till tiden efter att lagen har trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 7 kap. 8 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 7 kap.
 8 § 2 mom. som följer:

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

8 §

Ersättning för uppehälle

 Till en mottagare av arbetsmarknadsstöd som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte betalas i ersättning för uppehälle 8

euro för varje dag som den arbetslöse deltar i verksamhet enligt den i 5 § lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte avsedda aktiveringsplanen.

 Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.
 Lagen tillämpas på ersättning för uppehälle som hänför sig till tiden efter att lagen har trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 12 september 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Arbetsminister *Tarja Filatov*

1.

Lag**Om ändring av 10 kap. 3 § lagen om offentlig arbetskraftsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 2002 om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) 10 kap.
3 § 1 och 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap

Ersättning för kostnader för uppehälle

3 §

Rätt till ersättning för uppehälle

Studering har rätt att få 7 euro per dag i ersättning för uppehälle som ersättning för de resekostnader och övriga kostnader för uppehälle som föranleds av deltagandet i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Om en studerande deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utanför sin pendlingsregion, betalas i förhöjd ersättning för uppehälle 14 euro per dag. Rätt till förhöjd ersättning för uppehälle har också en studerande

1) som inom sin pendlingsregion deltar i utbildning som ordnas utanför hans eller hennes hemkommun,

2) som åsamkas inkvarteringskostnader på grund av deltagande i utbildning, och

3) som uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering.

Studering har rätt att få 8 euro per dag i ersättning för uppehälle som ersättning för de resekostnader och övriga kostnader för uppehälle som föranleds av deltagandet i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning.

Om en studerande deltar i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning utanför sin pendlingsregion, betalas i förhöjd ersättning för uppehälle 16 euro per dag. Rätt till förhöjd ersättning för uppehälle har också en studerande

1) som inom sin pendlingsregion deltar i utbildning som ordnas utanför hans eller hennes hemkommun,

2) som åsamkas inkvarteringskostnader på grund av deltagande i utbildning, och

3) som uppvisar ett hyresavtal eller någon annan tillförlitlig utredning om kostnaderna för inkvartering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på ersättning för uppehälle som hänför sig till tiden efter att lagen har trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av 7 kap. 8 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 2002 om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 7 kap. 8 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

8 §

Ersättning för uppehälle

Till en mottagare av arbetsmarknadsstöd som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte betalas i ersättning för uppehälle 7 euro för varje dag som den arbetslöse deltar i verksamhet enligt den i 2 kap. 5 § lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte avsedda aktiveringsplanen.

Till en mottagare av arbetsmarknadsstöd som deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte betalas i ersättning för uppehälle 8 euro för varje dag som den arbetslöse deltar i verksamhet enligt den i 5 § lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte avsedda aktiveringsplanen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Lagen tillämpas på ersättning för uppehälle som hänför sig till tiden efter att lagen har trätt i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.